

Stockholm 2025-09-22

A2025/00273

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm
Mottagarens adress

Byggföretagens yttrande avseende A2025/00273 – Slutbetänkande från Delegationen mot arbetslivskriminalitet – upplägg, verktyg och åtgärder, fortsatt arbete (SOU 2025:25)

Byggföretagen är de enskilda byggföretagens bransch- och arbetsgivaorganisation och organiserar ca 4000 bygg-, anläggnings- och specialföretag. Byggföretagen har tagit del av rubricerat förslag och framför härmed följande.

Byggföretagen välkomnar detta slutbetänkande från delegationen om arbetslivskriminalitet. Delegationens arbete har under flera år gett insikter och fungerat som ett nav för diskussion och kunskapsutveckling i ämnet arbetslivskriminalitet och kriminell ekonomi. Vi vill framföra vårt tack till delegationens sekreterare, tjänstemän, styrgrupp och referensgrupp för deras arbete.

Gällande slutbetänkandets sakinnehåll vill vi framföra nedanstående.

Allmänna kommentarer

Den svenska byggbranschen omfattar tiotusentals företag och hundratusentals anställda, med ett stort antal delbranscher och olika beställargrupper. Det innebär att problembilden avseende arbetslivskriminalitet beror på vilken del av branschen man diskuterar. Det vore därför önskvärt att tydligt definiera vilken del av byggbranschen som en viss presenterad lösning avser. Vi förstår att det i detta slutbetänkande av utrymmesskäl inte är möjligt göra denna distinktion. I det fortsatta arbetet bör dock denna aspekt beaktas.

Byggföretagen motsätter sig bilden av att fler entreprenörsled försvårar uppföljning i byggentreprenader, så som framställs i avsnitt 4.2.3. Det väsentliga är system för uppföljning och kontroll finns på plats; något som allt fler entreprenörer har redan idag. Särskilda beslutsnivåer finns när ett tredje led tas in är en annan effektiv metod. Likaså arbetar allt fler med föranmälan av såväl

individer som underentreprenörer. Kontroll genom ID06 är ett viktigt verktyg i arbetet. Antalet led eller underentreprenörer är inte det avgörande, utan hur och att man kontrollerar. Fel kan uppdagas redan i det s k första ledet, varför kontroller alltid måste göras.

Vi instämmer i behovet av bättre kravställan och uppföljning avseende arbetsrättsliga villkor i offentlig upphandling under LoU, likt det som lyfts i avsnitt 6.14.4. Riksrevisionen har i sin granskningsrapport RiR 2025:21 belyst denna problematik. Offentliga uppköp är ett viktigt verktyg för att motverka arbetslivskriminalitet. Det vore därför önskvärt med tydliga direktiv från Regeringen att berörda myndigheter har ett ansvar att tillsätta resurser för att granska sina egna avtal. Här skulle med fördel ett antal utpekade nyckelmyndigheter kunna tjäna som föredöme och inspiration för andra myndigheter i arbetet med arbetsrättsliga villkor. Genom uppföljningsinsatser hos ett antal nyckelmyndigheter skulle kaskadeffekter uppnås, med rättning och själv rättning i andra entreprenader med arbetsrättsliga krav. Det är svårt att se hur en mindre kommun ska ha resurser att utveckla metoder och kompetens för avtalsuppföljning när inte ens till exempel Polismyndigheten hanterar det med sina egna avtal.

Byggföretagen anser att arbetet med Center mot arbetslivskriminalitet (AKC) behöver bättre styrning och kapacitet för att ta kvalificerade ärenden hela vägen till fällande dom. Vi anser, såsom framförts i tidigare remissvar, att det finns ett behov av ett nationellt kansli för AKC-verksamheten med mandat att styra de regionala AKC. Ett nationellt kansli skulle kunna samla specialiserad expertis, samt underlätta uppföljning och återrapportering.

Det utökade uppdraget till AKC att arbeta gränsöverskridande i sitt kontrollarbete tillsammans med myndigheter i andra EU/ESS-länder är ett steg i rätt riktning. Vi emotser uppföljning av detta uppdrag.

Byggföretagens uppfattning gällande vissa konkreta förslag

Byggföretagen tillstyrker utökade möjligheter till registerutdrag för privata aktörer, likt det som förordas i 6.15.6-6.15.11 och förslagen till ändrade förordningar.

För att näringslivet ska kunna göra sin del i det brottsförebyggande arbetet behöver det få tillgång till konkreta verktyg som gör ett sådant arbete möjligt. Ett sammanhållet register är ett gott exempel på sådan hjälp, liksom hur API med realtidsinformation om exempelvis tillstånd att arbeta i landet skulle vara.

Vidare föreslår Byggföretagen att alla uppgifter på Skatteverkets skattekonto återigen blir allmän handling. Vi instämmer i de resonemang som förs i 6.15.2

och 6.15.7 i ämnet. Vidare bör det övervägas om fler uppgifter som berör juridiska personer utanför skattekontot hos Skatteverket kan avföras från sekretessen.

Byggföretagen understryker vikten av att förbättra ordningen för hantering och kontroll av inkommande A1-intyg hos Försäkringskassan, såsom framgår i avsnitt 6.12.4. Inspektionen för socialförsäkringen ger i sin rapport 2025:4 en dyster bild av Försäkringskassans arbete med inkommande A1-intyg. Det är omfattande brister som framkommer, vilket resulterar i att det idag inte utförs någon fungerande uppföljning av socialförsäkringstillhörighet för individer som hävdar att de inte ska tillhöra den svenska. Denna brist är ett av de mest snedvridande konkurrensproblemen som finns i den svenska byggbranschen idag.

Byggföretagen instämmer i behovet av central samordning av arbetet med arbetslivskriminalitet, vilket vi också framfört i tidigare delbetänkanden. Det bör tillsättas en central samordnare i Regeringskansliet med en departmentsöverskridande funktion.

Avseende delegationens övriga bedömningar och ställningstagande har Byggföretagen inga synpunkter att framföra.

Frågor med anledning av detta remissvar kan ställas till Johan Flodin, expert sund konkurrens, johan.flodin@byggforetagen.se, alternativt 08-698 58 47

BYGGFÖRETAGEN

Catharina Elmsäter-Svärd
Verkställande direktör